



Briselē, 26.6.2013
COM(2013) 460 final

2013/0229 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES IETEIKUMS

par efektīviem romu integrācijas pasākumiem dalībvalstīs

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

Priekšvēsture

Daudzi romi Eiropā ikdienas dzīvē saskaras ar aizspriedumiem, neiecietību, diskrimināciju un sociālo atstumtību. Viņi ir marginalizēti un lielākoties dzīvo ārkārtīgi sliktos sociāli ekonomiskajos apstākļos. Vidēji tikai viens no diviem romu bērniem apmeklē pirmsskolu vai bērnudārzu; pēc obligātās izglītības iegūšanas dalība izglītībā ievērojami samazinās, un tikai 15 % romu jauniešu ir ar pabeigtu vidējo izglītību; saskaņā ar aptaujas datiem vidēji mazāk nekā vienam no trim romiem ir darba vieta, 20 % nav veselības apdrošināšanas un 90 % dzīvo zem nabadzības sliekšņa¹. Tas iedragā sociālo kohēziju un ilgspejīgu cilvēkresursu attīstību, kavē konkurētspēju un rada izmaksas sabiedrībai kopumā. Romu diskriminācija ir arī pretrunā vērtībām, uz kurām balstās ES. Problēmas būtība ir ciešas saiknes starp diskrimināciju un sociālo atstumtību, ar ko saskaras romi.

Politiskais konteksts

Komisija 2011. gada 5. aprīlī pieņēma ES programmu attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām līdz 2020. gadam². Eiropadome 2011. gada jūnijā to atbalstīja. Tā pauda ES politisko gribu risināt jautājumu par romu stāvokli.

Ar šo programmu Eiropas Komisija vēlas nodrošināt, lai dalībvalstis pieņemtu efektīvu pieeju romu integrācijai un atbalstītu mērķus attiecībā uz četriem pīlāriem — izglītības, nodarbinātības, veselības aprūpes un mājokļu jomu.

Saskaņā ar minēto programmu Komisijai ik gadu jāziņo par panākumiem, ko guvušas dalībvalstis. Komisija 2012. gadā pirmo reizi novērtēja dalībvalstu iesniegtās valsts stratēģijas un pieņēma horizontālos secinājumus (COM(2012) 226 final) un īpašas norādes par katras dalībvalsts stratēģijas priekšrocībām un trūkumiem (SWD(2012) 133 final).

Vienu gadu vēlāk Komisijas ziņojumā uzmanība pievērsta dalībvalstu gūtajiem panākumiem, nodrošinot, ka ir spēkā vairāki priekšnosacījumi, lai veiksmīgi īstenotu valsts stratēģijas. Šie priekšnosacījumi ietver reģionālo un vietējo iestāžu iesaistīšanos, ciešu sadarbību ar pilsonisko sabiedrību, stratēģiju īstenošanas uzraudzību un novērtēšanu, tostarp nostiprinot Valsts romu kontaktpunktu nozīmi, piešķirot vajadzīgo finansējumu, pastiprinot diskriminācijas apkarošanu un iekļaujot to citās politikas jomās. Komisija, veicot novērtējumu, ņēma vērā pilsoniskās sabiedrības un citu ieinteresēto personu ieguldījumu.

Pamatojoties uz šā ziņojuma secinājumiem un Komisijas 2012. gada progresa ziņojumu³, priekšlikuma Padomes ieteikumam mērķis ir paātrināt progresu, pievēršot uzmanību vairākiem konkrētiem pasākumiem, kas ir vitāli svarīgi stratēģiju efektīvākai īstenošanai.

Priekšlikuma mērķis

Priekšlikums Padomes ieteikumam balstās uz 2011. un 2012. gada Komisijas paziņojumiem⁴ un 2011. gada Padomes secinājumiem par romu iekļaušanu⁵. Tā mērķis ir sniegt norādes

¹ *The Situation of Roma in 11 Member States; Survey Results at a Glance*, Pamattiesību aģentūra un Apvienoto Nāciju Organizācijas Attīstības programma, 2012. gads.

² COM(2011) 173 galīgā redakcija.

³ COM(2012) 226 final.

⁴ Paziņojums par ES programmu attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām (COM(2011) 173); paziņojums par pirmo soli ES programmas īstenošanā (COM(2012) 226).

dalībvalstīm to pasākumu efektivitātes uzlabošanai, lai panāktu romu integrāciju un nostiprinātu romu integrācijas valsts stratēģiju īstenošanu dalībvalstīs vai politikas pasākumu kopumus romu stāvokļa uzlabošanai, atbilstoši problēmjautājumiem, ar kuriem saskaras dalībvalstis, ievērojot romu iedzīvotāju skaitu un stāvokli. Tas pastiprina ES programmu ar nesaistošu juridisku instrumentu, lai dalībvalstīm atvieglotu to apņemšanu izpildi. Ieteikums konkrēti ietver:

- **īpašu mērķtiecīgu darbību, pamatojoties uz labāko praksi, lai veicinātu romu integrāciju**, pilnībā ievērojot subsidiaritātes principu un nedublējot spēkā esošus ES tiesību aktus. Tas attiecas uz izglītības, nodarbinātības, veselības aprūpes un mājokļu jomu;
- **horizontālos jautājumus, kas ir būtiski, lai nodrošinātu romu integrācijas politikas īstenošanu praksē un tās ilgtspēju**. Konkrētāk, tie ietver diskriminācijas un stereotipu apkarošanu; bērnu un sieviešu aizsardzību; sociālā ieguldījuma pieejas pieņemšanu; informācijas vākšanu par romu stāvokli, lai uzraudzītu politikas ietekmi; valstu saistību pārvēršanu vietējā līmeņa darbībā; atbalstu tādu struktūru darbam, kas veicina vienlīdzīgu attieksmi pret romiem; Valsts romu kontaktpunktu resursu un spēju nostiprināšanu un starptautiskās sadarbības pilnveidošanu;
- **vispārējus principus, lai nodrošinātu pārredzamu un atbilstīgu līdzekļu piešķiršanu romu iekļaušanai** (ne tikai ES, bet arī valsts un pašvaldību līdzekļu). Vispārēji ieteikumi par ES finansējumu ir balstīti uz pašreizējā plānošanas periodā gūto pieredzi un ierosināto regulu par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu.

Lai arī par romu integrāciju galvenokārt ir atbildīgas valsts publiskās iestādēs, tas joprojām ir problēmjautājums, ņemot vērā to, ka romu sociālā un ekonomiskā integrācija ir divvirzienu process, kam nepieciešama lielākās daļas iedzīvotāju, kā arī romu kopienu locekļu attieksmes maiņa.

Atbilstība pārējiem ES politikas virzieniem un mērķiem

Vienlīdzība ir viena no Savienības pamatvērtībām un galvenajiem mērķiem saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantu.

Turklāt LES 3. pantā sociālās atstumtības un diskriminācijas apkarošana ir nostiprināta kā viens no Savienības mērķiem.

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 8. pantu, veicot savas darbības, ES tiecas novērst nevienlīdzību starp sievietēm un vīriešiem un sekmēt vienlīdzību. LESD 10. pantā paredzēts, ka, “nosakot un īstenojot savu politiku un darbības, Savienība tiecas apkarot diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ.”

Visbeidzot saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. pantu cita starpā jo īpaši aizliegta diskriminācija rases vai etniskās izcelsmes dēļ.

Priekšlikums atbilst spēkā esošajiem sekundārajiem tiesību aktiem diskriminācijas novēršanas jomā, jo tas papildina izveidoto tiesisko regulējumu. Padomes Direktīvā 2000/43/EK īstenots vienlīdzīgas attieksmes princips pret personām neatkarīgi no rasu vai etniskās piederības un

⁵ Padomes 2011. gada 19. maija secinājumi par ES programmu attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām.

noteikts saistošs satvars, aizliedzot diskrimināciju rases vai etniskās izcelsmes dēļ visā ES tādās jomās kā nodarbinātība un apmācība, izglītība, sociālā aizsardzība (tostarp sociālā nodrošinājuma un veselības aprūpes joma), sociālie atvieglojumi un piekļuve precēm un pakalpojumiem (tostarp mājokļu joma). Direktīvā aizliegta tieša un netieša diskriminācija, aizskaršana un kūdīšana uz diskrimināciju. Visas ES dalībvalstis ir transponējušas šo direktīvu valsts tiesību aktos. Eiropas Komisijas veic pārbaudes, vai direktīva tiek īstenota pareizi, un 2013. gadā tiks publicēts ziņojums par tās īstenošanu.

2. APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM REZULTĀTI

Priekšlikumā izmantoti darba rezultāti, kas veikts divās dalībvalstu grupas sanāksmēs, kura 2012. gadā izveidota sakarībā ar Valsts romu kontaktpunktu tīklu⁶. Sanāksmes notika 2012. gada 7.–8. novembrī un 6.–7. decembrī, un dalība tajās bija brīvprātīga; sanāksmēs noturētas rezultatīvas diskusijas starp dalībvalstīm par vairākiem jautājumiem, ko uzskata par izšķirošiem, lai veicinātu romu iekļaušanu.

Saskaņā ar ES programmu dalībvalstis tika lūgtas līdz 2011. gada beigām iesniegt romu integrācijas valsts stratēģijas. Šajā sakarībā visas dalībvalstis ir izpildījušas savas saistības, un romu integrācijas valsts stratēģijas tika publicētas Komisijas tīmekļa vietnē, lai tās darītu pieejamas visiem pilsoņiem. Komisija saņēma daudzus dažādu ieinteresēto personu, tostarp pilsoniskās sabiedrības, pienesumus par pašām stratēģijām un nesen par to īstenošanu⁷, tostarp dialogā, kas 2013. gada 15. maijā notika starp komisāriem un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem.

Turklāt notika regulāras sanāksmes ar Eiropas romu jumta organizāciju pārstāvjiem⁸ par izaicinājumiem un svarīgākajiem jautājumiem, kas jārisina visos līmeņos, lai aktīvi veicinātu romu iekļaušanu.

Ņemot vērā šajā programmā saņemto pienesumu skaitu, Komisija uzskata, ka turpmāka sabiedriskā apspriešana par konkrēto ieteikumu nav vajadzīga.

3. PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

Juridiskais pamats

Iesniedzot priekšlikumu Padomes ieteikumam, tā saturs jāsaista ar Līgumu politikas jomu. Šāda saikne ir arī vajadzīga, lai noteiktu tiesību akta pieņemšanas noteikumus (vienprātība vai kvalificēts balsu vairākums).

⁶ Šo valstu vidū ir Apvienotā Karaliste, Beļģija, Bulgārija, Čehijas Republika, Francija, Itālija, Rumānija, Slovākija, Somija, Spānija, Ungārija, Vācija un Zviedrija.

⁷ Tas ietver ziņojumus, ko izstrādāja pilsoniskās sabiedrības koalīcijas, kuras piecās dalībvalstīs (Bulgārijā, Čehijā, Ungārijā, Rumānijā, Slovākijā un Spānijā) un divās paplašināšanās valstīs (Albānijā un bijusī Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā) organizēja *Decade of Roma Inclusion Secretariat Foundation* (Romu iekļaušanas desmitgades fonda sekretariāts), neatkarīgu ekspertu ziņojumus par sociālo iekļaušanu (<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1025&langId=en>), Eiropas Romu informācijas biroja ziņojumu *Discrimination against Roma in the EU in 2012*, *Eurocities* un *Eurodiaconia* rakstiskas piezīmes un Romu studiju akadēmiskā tīkla pētījumus (http://romanistudies.eu/news/contributions_from_members/).

⁸ Šīs organizācijas pārstāvēja Eiropas Romu politikas koalīcija (*ERPC*). Sanāksmēs piedalījās šādi *ERPC* locekļi: Eiropas Romu informācijas birojs (*ERIO*), Atvērtas sabiedrības fondi (*OSF*), Eiropas Tīkls pret rasismu (*ENAR*), Eiropas Romu iedzīvotāju apvienība (*ERGO*) un *Amnesty International* (*AI*).

Saskaņā ar iedibināto Tiesas judikatūru juridiskā pamata izvēlei jābūt balstītai uz objektīviem kritērijiem, kurus var izskatīt tiesā, jo īpaši saistībā ar attiecīgā pasākuma mērķi un saturu⁹.

LESD 292. pantā ir paredzētas Padomes pilnvaras pieņemt ieteikumus. Tā teksts ir šāds:

“Padome pieņem ieteikumus. Tā pieņem lēmumus pēc Komisijas priekšlikuma tajos gadījumos, kad Līgumos ir paredzēts, ka Padome pieņem lēmumus pēc Komisijas priekšlikuma. Tā pieņem vienprātīgus lēmumus tajās jomās, kurās ir nepieciešams vienprātīgs lēmums kāda Savienības akta pieņemšanai. Komisija un — gadījumos, kas paredzēti Līgumos, — arī Eiropas Centrālā banka pieņem ieteikumus.

ES tiesības rīkoties diskriminācijas novēršanas jautājumos, īpaši saistībā ar diskrimināciju rases vai etniskās izcelsmes dēļ, izriet no LESD 19. panta 1. punkta. Šī norma ir juridiskais pamats visiem saistošiem un nesaistošiem pasākumiem, lai apkarotu diskriminējošas darbības un praksi. Tās teksts ir šāds:

“1. Neskarot pārējos Līgumu noteikumus un nepārsniedzot pilnvaras, ko Savienībai piešķir Līgumi, Padome saskaņā ar īpašu likumdošanas procedūru, saņemusi Eiropas Parlamenta piekrišanu, ar vienprātīgu lēmumu var paredzēt attiecīgus pasākumus, lai cīnītos pret diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ.”

Tādējādi LESD 292. pants jālasa kopā ar atbilstīgu juridisko pamatu priekšlikuma būtībai, proti, LESD 19. panta 1. punktu.

Subsidiaritāte un proporcionālitate

Saskaņā ar **subsidiaritātes principu** ES rīkojas tikai tad, ja dalībvalstis nevar pietiekami labi sasniegt ierosinātās darbības mērķus (nepieciešamības pārbaude), bet ierosinātās darbības mēroga vai seku dēļ tie ir labāk sasniedzami ES līmenī (ES pievienotās vērtības pārbaude).

Pasākumi, kurus ieviesušas dažas dalībvalstis, lielā mērā atšķiras piemērošanas jomas un efektivitātes ziņā, un daudzas dalībvalstis nav veikušas īpašas darbības romu iekļaušanas jomā. Saskaņā ar 2013. gada progresa ziņojuma secinājumiem par romu integrācijas valsts stratēģiju īstenošanu¹⁰ Komisija ņēma vērā to, ka, lai gan dalībvalstīm bijusi juridiska iespēja rīkoties, lai risinātu romu integrācijas jautājumu, līdz šim plānotie pasākumi nav bijuši pietiekami. Ņemot vērā saskaņotas pieejas trūkumu romu integrācijas jautājumā, palielinās nesaskaņotība starp dalībvalstīm.

Turklāt sadrumstaloti un atšķirīgi noteikumi valsts līmenī saasina situāciju, radot arvien vairāk praktisku problēmu starp dalībvalstīm. Vēl jo vairāk ir izrādījies, ka romu integrācijas jautājuma nekoordinēta risināšana ir neefektīva visā Eiropas Savienībā, kur nodrošināta pilsoņu brīva pārvietošanās. Tas var izraisīt romu migrantu skaita būtisku palielinājumu dalībvalstīs, kurās ir labvēlīgāki dzīves apstākļi un sociālās iekļaušanas pasākumi nelabvēlīgākā situācijā esošiem iedzīvotājiem.

Šajā sakarībā ierosinātā priekšlikuma mērķis ir papildināt spēkā esošos ES pasākumus attiecīgajās jomās (piemēram, Direktīva 2004/38/EK par pilsoņu brīvu pārvietošanos, Direktīva 2000/43/EK par rasu diskrimināciju), lai panāktu efektīvākus rezultātus, labāk koordinējot pasākumus, kurus grasās pieņemt dalībvalstis.

⁹ Sk., piemēram, Tiesas 1996. gada 26. marta spriedumu lietā C-271/94 *Parlaments pret Padomi*, 14. punkts.

¹⁰ Šā ziņojuma pamatā ir dalībvalstu un vairāku attiecīgo ieinteresēto personu sniegtā informācija un konstatējumi.

Ierosinātās darbības mērķus nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, un to var labāk panākt, veicot saskaņotu darbību ES līmenī nevis īstenojot dažāda mēroga, mērķu un efektivitātes valsts iniciatīvas.

Saskaņā ar **proporcionalitātes principu** ES rīcības saturs un veids ir samērīgs ar Līgumu mērķu sasniegšanai nepieciešamo. Kā liecina līdzšinējā pieredze, neraugoties uz pēdējo gadu gūtajiem zināmajiem panākumiem dalībvalstu un ES līmenī, lielākajai daļai romu ikdienas dzīvē pārmaiņu ir bijis maz. Saskaņā ar Komisijas konstatējumiem joprojām nav ieviesti stingri un samērīgi pasākumi, lai risinātu lielas daļas ES romu iedzīvotāju sociālās un ekonomiskās problēmas.

Saskaņā ar proporcionalitātes principu nesaistošais priekšlikums attiecas tikai uz kopīgu mērķu noteikšanu un īpašu pasākumu ieteikšanu, ieskaitot pozitīvas darbības pasākumus, kas konkrēti paredzēti Direktīvas 2000/43/EK 5. pantā, lai izskaustu vai kompensētu trūkumus, kas saistīti ar rasu vai etnisko piederību, ievērojot nosacījumus, kas attiecībā uz diskrimināciju dzimuma dēļ iestrādāti Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā¹¹. Tas sniedz dalībvalstīm pietiekamu rīcības brīvību, lai noteiktu, kā vislabāk sasniegt šos kopīgos mērķus valsts līmenī, ņemot vērā valsts, reģionālos vai vietējos apstākļus.

Ar priekšlikumu netiks ierobežota dalībvalstu kompetence izskatīt jautājumu par nelabvēlīgākā situācijā esošu kopienu sociālo iekļaušanu, piemēram, romu, jo tas neparedz stingrus pienākumus. Dalībvalstīm ieteiktas vien vairākas iespējas, ļaujot tām noteikt piemērotus līdzekļus izvirzīto mērķu sasniegšanai.

Juridiskā instrumenta izvēle

Ir izvēlēts nesaistošs juridiskais instruments, lai dalībvalstīm sniegtu praktiskus norādījumus saistībā ar romu sociālās iekļaušanas problēmu, nenosakot stingrus saistošus noteikumus.

Ar izvēli par labu Padomes ieteikumam tiecas pastiprināt dalībvalstu pašreizējās politiskās saistības un vienlaikus nodrošināt konsekventus minimālos standartus Eiropas Savienībā, īstenojot efektīvas romu integrācijas valsts stratēģijas. Turklāt tas stiprina starptautisko sadarbību, vienlaikus nodrošinot pietiekamu rīcības brīvību dalībvalstīm saistībā ar īstenošanas formu un metodēm.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikums neietekmē ES budžetu.

¹¹ Sk. spriedumu lietā C-409/95 *Marshall*, 1997, *Recueil*, I-6363. lpp., 35. punkts; sk. arī lietu C-450/93 *Kalanke*, 1995, *Recueil*, I-3051. lpp., 22. līdz 24. punkts, lietu C-158/97 *Badeck*, 2000, *Recueil*, I-1875. lpp., kā arī lietu C-407/98 *Abrahamsson*, 2000, *Recueil*, I-5539. lpp.

Priekšlikums

PADOMES IETEIKUMS

par efektīviem romu integrācijas pasākumiem dalībvalstīs

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 19. panta 1. punktu un 292. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Līguma par Eiropas Savienību 2. un 3. pantā kā būtiskas Eiropas Savienības vērtības un mērķi nostiprinātas tiesības uz vienlīdzību un sociālās atstumtības un diskriminācijas apkarošana.
- (2) LESD 10. pantā paredzēts, ka, “nosakot un īstenojot savu politiku un darbības, Savienība tiecas apkarot diskrimināciju [...] rases vai etniskās izcelsmes [...] dēļ.”
- (3) LESD 19. panta 1. punktā nodrošināta iespēja pieņemt pasākumus, lai apkarotu diskrimināciju dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai dzimumorientācijas dēļ.
- (4) Saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 21. panta 1. punktu ES un dalībvalstu iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām, īstenojot ES tiesību aktus, ir pienākums ievērot aizliegumu saistībā ar jebkāda veida diskrimināciju, tostarp diskrimināciju rases, ādas krāsas un etniskās vai rasu izcelsmes un piederības pie nacionālās minoritātes dēļ, un veicināt tā piemērošanu, ievērojot savas pilnvaras.
- (5) Padomes Direktīvā 2000/43/EK¹² noteikts saistošs satvars, aizliedzot diskrimināciju rases vai etniskās izcelsmes dēļ visā ES tādās jomās kā nodarbinātība un apmācība, izglītība, sociālā aizsardzība (tostarp sociālā nodrošinājuma un veselības aprūpes joma), sociālie atvieglojumi un piekļuve precēm un pakalpojumiem (tostarp mājokļu joma).
- (6) Termins “romi” — līdzīgi kā citos Eiropas Parlamenta un Eiropas Padomes politiskajos dokumentos — tiek lietots kā visaptverošs termins, kas ietver iedzīvotāju grupas, kuriem ir vairāk vai mazāk līdzīgas kultūras iezīmes, piemēram, *Sinti*, *Travellers*, *Kalé*, *Gens du voyage* utt., neatkarīgi no tā, vai viņi pastāvīgi uzturas vai neuzturas vienā vietā¹³.
- (7) Daudzi romi ES dzīvo sliktākā sociāli ekonomiskajā stāvoklī nekā sabiedrība kopumā, un viņi gūst mazāk priekšrocību no vispārējiem sociālās iekļaušanas pasākumiem nekā pārējie nelabvēlīgākā situācijā esoši iedzīvotāji. Tāpēc ir vajadzīgi papildu, vērienīgāki sociālās iekļaušanas pasākumi, kas atbilst viņu stāvoklim un vajadzībām. Tā kā romi bieži vien saskaras ar diskrimināciju, sociālo atstumtību un dziļu nabadzību, viņi tiek

¹² OV L 180, 19.7.2000., 22. lpp.

¹³ (SEC(2010) 400).

uzskatīti par neaizsargātiem un pakļautiem lielākam riskam kļūt par cilvēku tirdzniecības upuriem.

- (8) Romi, kuri ir trešo valstu valstspiederīgie un dalībvalstīs uzturas likumīgi, ir īpaši neaizsargāti, jo viņiem ir tik pat smagi dzīves apstākļi kā daudziem romiem, kuri ir ES pilsoņi, un papildus vēl viņi saskaras ar tādām pašām problēmām kā migranti, kas ierodas no valstīm ārpus ES.
- (9) Sakarībā ar cilvēku brīvu pārvietošanos un mobilitāti Eiropas Savienībā brīvas pārvietošanās tiesību pilnīgu īstenošanu ir nepieciešams papildināt ar romu dzīves apstākļu uzlabošanu un viņu ekonomisko un sociālo integrāciju izcelsmes dalībvalstīs un dzīvesvietas dalībvalstīs.
- (10) Eiropas Parlamenta 2010. gada 9. septembra rezolūcijā par romu stāvokli Eiropā un 2011. gada 9. marta ES stratēģijā par romu iekļaušanu Komisija un dalībvalstis tika aicinātas mobilizēt spēkā esošās ES stratēģijas un instrumentus, lai nodrošinātu romu sociāli ekonomisko iekļaušanu.
- (11) Komisijas 2011. gada paziņojumā “ES programma attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām¹⁴” dalībvalstis tika aicinātas pieņemt vai turpināt izstrādāt visaptverošu pieeju romu integrācijai un atbalstīt vairākus kopīgus mērķus izglītības, nodarbinātības, veselības aprūpes un mājokļu jomā, lai paātrinātu romu integrāciju.
- (12) Padome 2011. gada 19. maijā pieņēma secinājumus¹⁵ par ES programmu attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām, paužot dalībvalstu apņemšanos uzlabot romu sociālo un ekonomisko iekļaušanu.
- (13) Padomes 2011. gada 23. un 24. jūnija secinājumos tika pausts aicinājums strauji īstenot Padomes 2011. gada 19. maija secinājumus par ES programmu attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām līdz 2020. gadam, jo īpaši attiecībā uz dalībvalstu romu iekļaušanas stratēģiju vai politikas pasākumu integrētu kopumu sagatavošanu, atjaunināšanu vai izstrādi romu stāvokļa uzlabošanai.
- (14) Komisijas 2012. gada paziņojumā “Romu integrācijas valsts stratēģijas: pirmais solis ES programmas īstenošanā¹⁶” un pievienotajā dienestu darba dokumentā¹⁷ sniegti pirmā novērtējuma rezultāti par visām valsts romu integrācijas stratēģijām un dalībvalstis aicinātas kā turpmāku rīcību paredzēt vairākus pielāgojumus.
- (15) Komisija ir pastiprinājusi dialogu ar dalībvalstīm par romu integrāciju, konkrētāk, 2012. gada oktobrī izveidojot Valsts romu kontaktpunktu tīklu, lai apspriestu konstatēto problēmu risinājumus. Valsts romu kontaktpunktu grupa 2012. gada novembrī un decembrī sīkāk apsprieda, kā uzlabot pasākumu efektivitāti, lai panāktu romu integrāciju dalībvalstīs, un pēc tam sniedza informāciju visam tīklam.
- (16) Savā 2013. gada paziņojumā par to, kas sasniegts, īstenojot romu integrācijas valsts stratēģijas, Komisija norāda, ka ir nepieciešami turpmāki pasākumi, lai nodrošinātu vajadzīgos priekšnosacījumus tādu pasākumu veiksmīgai īstenošanai, kuru mērķis ir iespējami drīz palielināt romu integrāciju.
- (17) Ar stratēģiju “Eiropa 2020” ir dots jauns impulss cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību, nosakot kopīgu Eiropas mērķi samazināt to cilvēku skaitu, kurus apdraud

¹⁴ COM(2011) 173 galīgā redakcija.

¹⁵ Padomes secinājumi par ES programmu attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām līdz 2020. gadam, dokuments 106665/11, 2011. gada 19. maijs.

¹⁶ COM(2012) 226 final.

¹⁷ SWD(2012) 133 final.

nabadzības un sociālās atstumtības risks, samazināt mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas līmeni un palielināt izglītības iegūšanas un nodarbinātības līmeni. Romu iekļaušana ir ES un dalībvalstu vienotu centienu būtiska daļa. Šajā sakarībā Eiropas pusgada pašreizējā pārvaldība sekmē konkrētai valstij adresētu attiecīgu ieteikumu īstenošanu, un Sociālo ieguldījumu pakete¹⁸ nodrošina turpmākas norādes par centieniem, lai nodrošinātu iekļaujošu izaugsmi.

- (18) Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus un noteiktās nepilnības, vienlaikus pilnībā ievērojot subsidiaritātes principu un dalībvalstu primāro atbildību par romu iekļaušanu, ir jāuzlabo romu integrācijas pasākumu efektivitāte.
- (19) Ar šo ieteikumu tiecas ievērot ieteikumus Komisijas paziņojumos, Eiropas Parlamenta rezolūcijās un Padomes secinājumos par romu iekļaušanu, lai papildinātu spēkā esošos ES tiesību aktus par diskriminācijas novēršanu un sekmētu tās īstenošanas un izpildes efektivitāti.
- (20) Šis ieteikums neattiecas uz atšķirīgu attieksmi, pamatojoties uz valstspiederību, un neskar noteikumus un nosacījumus, kas attiecas uz romu juridisko statusu saskaņā ar valsts un Savienības tiesību aktiem, nedz arī šā statusa juridiskajām sekām.
- (21) Komisija 2011. gada kopīgo noteikumu regulas projektā¹⁹ ierosināja, ka dalībvalstis paredz integrētu pieeju, pievēršoties konkrētām vajadzībām ģeogrāfiskos apvidos, kurus vismagāk skārusi nabadzība, vai mērķgrupām, kuras visvairāk apdraud diskriminācija vai atstumtība, īpašu uzmanību pievēršot marginalizētām kopienām, piemēram, romiem. Papildinot pārējos Eiropas struktūrfondus un Ieguldījumu fondus, Komisija Eiropas Sociālā fonda regulas projektā²⁰ 2014.–2020. gada plānošanas periodam arī ierosināja noteikt ieguldījumu prioritāti nelabvēlīgos apstākļos esošu kopienu integrācijai, piemēram, romu integrācijai,

AR ŠO IESAKA.

1. MĒRĶIS

- 1.1. Šā ieteikuma mērķis ir sniegt norādes dalībvalstīm to pasākumu efektivitātes uzlabošanai, lai panāktu romu integrāciju un nostiprinātu romu integrācijas valsts stratēģiju īstenošanu dalībvalstīs vai politikas pasākumu kopumus romu stāvokļa uzlabošanai.

2. POLITIKAS PAMATJAUTĀJUMI

Mērķtiecīgi politikas pasākumi

- 2.1. Lai praksē nodrošinātu pilnīgu vienlīdzību, dalībvalstīm būtu jāveic mērķtiecīgi pasākumi, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi un pamattiesību ievērošanu, tostarp nodrošinātu romiem vienlīdzīgu piekļuvi izglītībai, nodarbinātībai, veselības aprūpei, mājokļiem un komunālajiem pakalpojumiem. Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas

¹⁸ Paziņojums “Sociālie ieguldījumi izaugsmei un kohēzijai, tostarp Eiropas Sociālā fonda īstenošana 2014.–2020. gadā” (COM(2013) 83 final).

¹⁹ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu, uz kuriem attiecas vienotais stratēģiskais satvars, un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu un Kohēzijas fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (COM(2011) 615).

²⁰ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par Eiropas Sociālo fondu un Padomes Regulas (EK) Nr. 1081/2006 atcelšanu (COM(2011) 607).

judikatūru tajos būtu jāietver īpaši pasākumi, lai izskaustu vai kompensētu trūkumus, kas saistīti ar rasu vai etnisko piederību.

- 2.2. Veicamajiem pasākumiem būtu jābalstās uz sociāli ekonomiskajiem vai ģeogrāfiskajiem rādītājiem, piemēram, augsts ilgtermiņa bezdarba līmenis, zems izglītības iegūšanas līmenis vai nelabvēlīgākā situācijā esoši un/vai segregēti apvidi.

Piekluve izglītībai

- 2.3. Dalībvalstīm būtu jāveic īpaši pasākumi, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi un romu pilnīgu piekļuvi labas kvalitātes vispārējai izglītībai, tiecoties novērst atšķirības starp romu skolēniem un pārējiem skolēniem un nodrošināt, ka visiem romu skolēniem ir vismaz obligātā izglītība, un jo īpaši pamatizglītība. Šis mērķis būtu jāsasniedz:

- (a) novēršot skolu segregāciju, tostarp izbeidzot romu skolēnu ievietošanas nepiemērotu praksi speciālajās skolās;
- (b) samazinot mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas²¹ rādītājus visā izglītības sistēmā, tostarp vidusskolas līmenī, un uzmanību pievēršot profesionālajai izglītībai;
- (c) paaugstinot agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes kvalitāti un piekļuvi tai, ieskaitot mērķtiecīgu atbalstu, ja nepieciešams;
- (d) izmantojot iekļaujošas un individualizētas mācīšanas un apguves metodes, ieskaitot mācību atbalstu audzēkņiem, kuri atpaliek mācībās, un cīņu ar analfabētismu;
- (e) veicinot vecāku ciešāku iesaistīšanu un nodrošinot skolu mediatoru romu lietās atbalstu ģimenēm;
- (f) uzlabojot skolotāju apmācību un skolu mediāciju romu lietās;
- (g) paplašinot piekļuvi “otrās iespējas” izglītībai, atbalstot pāreju starp izglītības līmeņiem un nodrošinot, ka romi iegūst tādu prasmju kombināciju, kas viņiem palīdzēs iesaistīties darba tirgū.

- 2.4. Dalībvalstīm būtu jāveic īpaši pasākumi, lai veicinātu romu iesaistīšanos vidusskolas un augstākajā izglītībā.

Piekluve nodarbinātībai

- 2.5. Papildus mērķtiecīgiem pasākumiem, ko var veikt dalībvalstis, tām būtu jānodrošina vienlīdzīga attieksme un jāmazina atšķirības starp romu un pārējiem nodarbinātajiem, lai saskaņā ar vispārējiem politikas virzieniem uzlabotu romu nodarbinātības stāvokli. Šis mērķis būtu jāsasniedz:

- (a) atbalstot pirmo darba pieredzi, apmācību darba vietā, mūžizglītību un prasmju pilnveidošanu;
- (b) atbalstot pašnodarbinātību un uzņēmējdarbību;

²¹ Sk. Padomes 2011. gada 28. jūnija ieteikumu par politiku priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas mazināšanai (OV C 191 1.7.2011). Viens no stratēģijas “Eiropa 2020” pamatmērķiem, par kuriem vienojusies Eiropadome, ir samazināt to skolēnu īpatsvaru, kuri priekšlaicīgi pārtraukuši mācības, līdz mazāk nekā 10 %, un nodrošināt, lai vismaz 40 % jaunākās paaudzes iedzīvotāju iegūtu augstāko izglītību vai tai līdzvērtīgu izglītību.

- (c) nodrošinot vienlīdzīgu piekļuvi vispārējiem valsts nodarbinātības dienestu pakalpojumiem apvienojumā ar īpašiem un individualizētiem pakalpojumiem romu darba meklētājiem, un veicinot kvalificētu romu nodarbinātību civildienestā;
- (d) apmācot un nodarbinot kvalificētus romu mediatorus, lai nodrošinātu profesionālās orientācijas pakalpojumus un sniegtu padomus par karjeras iespējām;
- (e) novēršot šķēršļus, tostarp diskrimināciju, lai nodrošinātu iespēju (atkārtoti) iesaistīties brīvajā darba tirgū.

Piekļuve veselības aprūpei

2.6. Dalībvalstīm būtu jāveic īpaši pasākumi, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi un mazinātu atšķirības starp romu un pārējiem pacientiem, tiecoties panākt romu vienlīdzību ar pārējiem pacientiem profilakses, primāro, neatliekamās palīdzības un specializēto veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanā un uzlabot piekļuvi tiem. Šis mērķis būtu jāsasniedz:

- (a) nodrošinot romiem pamata sociālo nodrošinājumu un visaptverošus veselības aprūpes pakalpojumus;
- (b) piedāvājot regulāras medicīniskās pārbaudes, pirmsdzemdību un pēcdzemdību aprūpi un ģimenes plānošanas pakalpojumus;
- (c) īstenojot bezmaksas vakcinācijas shēmas, kas jo īpaši paredzētas cilvēkiem, kuri dzīvo marginalizētos un attālos apvidos;
- (d) apmācot kvalificētus romu veselības aprūpes mediatorus.

Piekļuve mājokļiem

2.7. Dalībvalstīm būtu jāveic īpaši pasākumi, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi un mazinātu atšķirības starp romiem un sabiedrību kopumā, lai paplašinātu dalībvalstu politiku un pasākumus mājokļu jomā, kas vērsti uz romiem. Šis mērķis būtu jāsasniedz:

- (a) novēršot teritoriālo segregāciju un veicinot desegregāciju;
- (b) veicinot nediskriminējošu piekļuvi sociālajiem mājokļiem, tostarp attiecībā uz sociālo mājokļu kvalitāti, kas pieejami romiem, kā arī apmešanās vietu pieejamību romu ceļotājiem/romiem, kuri neuzturas vienā vietā;
- (c) apmācot kvalificētus romu mediatorus, lai sekmētu sociālo mājokļu un komunālo pakalpojumu un infrastruktūras izmantošanu visu romu vidū.

2.8. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, lai vietējo iestāžu pieteikumi pilsētu atjaunošanas projektiem vajadzības gadījumā ietvertu integrētas intervences mājokļu jomā, lai palīdzētu marginalizētām kopienām. Dalībvalstīm būtu arī jāsekmē kopienas vadītie vietējie attīstības un integrētie teritoriālie ieguldījumi, ko atbalsta no Eiropas struktūrfondi un Ieguldījumu fondiem²².

²² Eiropas Sociālais fonds (ESF), Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF), Kohēzijas fonds (KF), Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA) un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fonds (EJZF).

Finansējums

- 2.9. Dalībvalstīm būtu jāpiešķir pietiekams finansējums valsts un vietējām stratēģijām un rīcības plāniem no visiem pieejamajiem finansējuma avotiem (no vietējiem, valsts, ES un starptautiskajiem avotiem), lai sasniegtu romu iekļaušanas mērķus. Tas būtu jāsekmē, piešķirot atbilstošu daļu ES kohēzijas politikas resursu ieguldījumiem cilvēkkapitālā, izmantojot ESF, un katrā dalībvalstī piešķirot vismaz 20 % no šīs summas sociālajai iekļaušanai.
- 2.10. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tiek veikti atbilstīgi pasākumi, lai romu integrāciju kā prioritāti iekļautu partnerības nolīgumos par Eiropas struktūrfondu un Ieguldījumu fondu izmantošanu²³ 2014.–2020. gadā, ņemot vērā romu kopienu lielumu un nabadzības līmeni un atšķirības starp romiem un pārējiem iedzīvotājiem, kā arī problēmjautājumus, kas vairākumam attiecīgo dalībvalstu noteikti Eiropas pusgadā.
- 2.11. Dalībvalstīm būtu jāuzlabo sava pārvaldības, uzraudzības un vērtēšanas spēja, izmantojot VSS fondu tehnisko palīdzību.
- 2.12. Dalībvalstīm būtu jāatbalsta arī vietējo iestāžu un pilsoniskās sabiedrības organizāciju spēju veidošanu, izmantojot valsts un ES finansējumu, lai tās varētu efektīvi īstenot projektus.
- 2.13. Piešķirot publisko finansējumu, lai īstenotu romu integrācijas valsts stratēģijas vai politikas pasākumu integrētus kopumus, būtu jāizmanto mērķtiecīga pieeja saistībā ar īpašām vajadzībām ģeogrāfiskos apvidos vai mērķgrupās, kuras vissmagāk skārusi nabadzība vai sociālā atstumtība.
3. HORIZONTĀLIE POLITIKAS PASĀKUMI

Diskriminācijas novēršana

- 3.1. Dalībvalstīm būtu jānodrošina Direktīvas 2000/43/EK efektīva praktiska īstenošana uz vietas, īpaši veicot valsts, reģionālo un vietējo administratīvo noteikumu un prakses pārbaudi, lai noteiktu un atceltu jebkādas diskriminējošas vai segregējošas pasākumus. Kā papildu atsauci būtu jāizmanto Eiropas Cilvēktiesību tiesas attiecīgā judikatūra, lai noteiktu nelikumīgus noteikumus vai praksi.
- 3.2. Dalībvalstīm reģionālajā un vietējā mērogā būtu jāievieš segregācijas novēršanas pasākumi attiecībā uz romiem. Politikas virzieni un pasākumi segregācijas apkarošanai būtu jāpapildina ar atbilstošām apmācības un informācijas programmām, kas paredzētas vietējo iestāžu ierēdņiem un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem un pašiem romiem.
- 3.3. Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka gadījumos, kad notiek piespiedu izlikšana no mājokļa, tiek pilnībā ievēroti ne tikai ES tiesību akti, bet arī starptautiskās saistības cilvēktiesību jomā, īpaši saistības saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību konvenciju.
- 3.4. Dalībvalstīm būtu jāievieš pasākumi, lai apkarotu romu diskrimināciju sabiedrībā, jo īpaši:
- (a) vairojot izpratni romu kopienās un sabiedrībā kopumā par romu integrācijas priekšrocībām;

²³

No ERAF var atbalstīt infrastruktūru veselības aprūpes, izglītības un mājokļu jomā.

- (b) vairojot izpratni sabiedrībā kopumā par sabiedrību kultūru daudzveidību un attiecīgā gadījumā iekļaujot šos aspektus skolu mācību programmās un materiālos.

Romu bērnu un sieviešu aizsardzība

- 3.5. Dalībvalstīm būtu jāapkaro diskriminācija, ar ko saskaras romu bērni un sievietes, tostarp vairākkārtēja diskriminācija, īstenojot tiesību aktus par nepilngadīgu personu laulībām, piespiedu laulību apkarošana un ubagošanas aizliegumu, iesaistot bērnus. Dalībvalstīm šajā procesā būtu jāiesaista arī visas attiecīgās ieinteresētās personas, piemēram, veselības un darba inspektori, policisti, izglītības eksperti un tiesas varas un pilsoniskās sabiedrības pārstāvji.

Nabadzības mazināšana un sociālā iekļaušana

- 3.6. Dalībvalstīm būtu jāapkaro nabadzība un sociālā atstumtība, kas skar romus, veicot ieguldījumus cilvēkkapitālā un sociālās kohēzijas politikā, jo īpaši:
- (a) radot iespēju īstenot romu iekļaušanas politiku, izmantojot mērķtiecīgas nosacīta atbalsta shēmas, tostarp pabalstus un pakalpojumus, ar kuriem atbalsta (atkārtotu) iesaistīšanos darba tirgū; sekmējot iekļaujošus darba tirgus un nodrošinot adekvātu ienākumu atbalstu;
 - (b) sekmējot romiem piešķiramo sociālo pabalstu un sniegto pakalpojumu ilgtspēju un adekvātumu, nodrošinot mērķtiecīgāku plānošanu, procedūru vienkāršošanu, krāpšanas un kļūdu apkarošanu, aktīvāku iesaistīšanos sociālās palīdzības shēmās un stimulus pārejai no nedeklarēta darba uz oficiālu nodarbinātību.
- 3.7. Ievērojot romu iedzīvotāju skaitu, dalībvalstīm būtu jāparedz romu integrācija kā viens no pamataspektiem savās valsts reformu programmās sakarībā ar stratēģiju “Eiropa 2020”.

Iespēju došana

- 3.8. Dalībvalstīm būtu jādod iespējas un jāatbalsta romi visos dzīves posmos, un jāiegulda mērķtiecīgās jauniešu garantiju shēmās, mūžizglītības un aktīvu vecumdienu programmās.
- 3.9. Dalībvalstīm būtu jāīsteno informācijas pasākumi, lai turpinātu uzlabot romu informētību par viņu tiesībām (jo īpaši saistībā ar diskrimināciju un iespējamajiem juridiskajiem līdzekļiem) un pienākumiem.
4. STRUKTURĀLIE PASĀKUMI

Darbība vietējā līmenī

- 4.1. Dalībvalstis, ievērojot vietējo un reģionālo iestāžu autonomiju, veicina vietējo darbības plānu vai stratēģiju izstrādi, ieskaitot atsaucē vērtības, kritērijus un izmērāmus mērķus attiecībā uz romu iekļaušanu, kā arī atbilstošu finansējumu.
- 4.2. Tām būtu jāiesaista reģioni, vietējās iestādes un vietējā pilsoniskā sabiedrība valsts stratēģiju pārskatīšanā, pārvaldībā, īstenošanā un uzraudzībā. Ieinteresētās personas būtu jāiesaista tādu partnerības nolīgumu un darbības programmu izstrādē, kuras līdzfinansē no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem. Centrālajām un

vietējām iestādēm, īstenojot minētās stratēģijas, būtu pastāvīgi jāsadarbojas. Šajā nolūkā dalībvalstīm būtu jāpiešķir pietiekams finansējums vietējām publiskajām iestādēm, lai vietējā līmenī palīdzētu īstenot mērķtiecīgu politikas pasākumu kopumus.

Uzraudzības un novērtēšanas politikas virzieni

- 4.3. Dalībvalstīm būtu jāuzrauga valsts stratēģiju vai politikas pasākumu integrēto kopumu efektivitāte un vietējo darbības plānu, programmu vai stratēģiju rezultāti. Šajā nolūkā tām būtu jāstiprina kvalitatīvu un kvantitatīvu datu vākšana par romu integrāciju un par panākumiem, kas gūti, īstenojot iepriekš minētās stratēģijas un pasākumus. Stratēģiju īstenošana būtu jānovērtē un jāsalīdzina ar atsaucēs vērtībām, lai novērtētu to atbilstību, efektivitāti, ilgtspēju un koordināciju.
- 4.4. Ar Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras atbalstu un saskaņā ar valsts un ES tiesību aktiem, dalībvalstīm būtu jānosaka pamatrādītāji un datu vākšanas metodes, lai regulāri mērītu rezultātus, īpaši vietējā līmenī, nodrošinot efektīvu ziņošanu un salīdzinājumu starp romu un pārējo iedzīvotāju stāvokli dalībvalstīs. Turklāt tām būtu jānosaka atsaucēs vērtības un izmērāmi mērķi saistībā ar savām stratēģijām un darbības plāniem.

Vienlīdzīgas attieksmes veicināšanas struktūras

- 4.5. Dalībvalstīm būtu jāatbalsta vienlīdzīgas attieksmes veicināšanas struktūru darbs un institucionālās spējas, piešķirot tām pienācīgus resursus, lai tās varētu efektīvi sniegt juridisko un tiesisko palīdzību un atbalstu romiem, kuri kļuvuši par diskriminācijas upuriem.
- 4.6. Tām būtu jānodrošina regulārs dialogs starp Valsts romu kontaktpunktiem un valsts struktūrām, kuru pārziņā ir vienlīdzīgas attieksmes veicināšana.

Valsts kontaktpunkti romu integrācijai

- 4.7. Dalībvalstīm būtu jāpiešķir Valsts kontaktpunktiem romu integrācijai attiecīgās pilnvaras, finanšu resursi un cilvēkresursi, lai tie varētu efektīvi koordinēt romu integrācijas politikas virzienu pārdozaru īstenošanu un uzraudzību valsts un vietējā līmenī. Tām būtu jānodrošina, lai lēmumu pieņemšanas procesā notiktu apspriedes ar Valsts kontaktpunktiem romu integrācijai par attiecīgo politikas virzienu noteikšanu, finansēšanu un īstenošanu. Valsts kontaktpunktiem romu integrācijai būtu jāveicina romu pilsoniskās sabiedrības līdzdalība un iesaistīšana romu integrācijas valsts stratēģiju un vietējo darbības plānu īstenošanā.

Starptautiskā sadarbība

- 4.8. Papildus pasākumiem, kas veikti saskaņā ar ES programmu attiecībā uz romu integrācijas valsts stratēģijām, dalībvalstīm būtu jāizstrādā starptautiskās sadarbības pasākumi un jāpiedalās tajos valsts, reģionālajā vai vietējā līmenī, izmantojot politikas iniciatīvas, īpaši projektus un divpusējos vai daudzpusējos nolīgumus, lai:
 - a) atrisinātu problēmas, kas saistītas ar romu pārrobežu mobilitāti Eiropas Savienībā;

- b) atbalstītu savstarpējas mācības un labas prakses vairošanu, piemēram, sadarbībā starp iestādēm, kas pārvalda struktūrfondus, lai izstrādātu efektīvus romu iekļaušanas pasākumus.

5. ZIŅOŠANA UN TURPMĀKIE PASĀKUMI

- 5.1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu šā ieteikuma piemērošanu ne vēlāk kā [ADD date 24 months from the publication], un līdz minētajam termiņam informē Komisiju par visiem pasākumiem, kas veikti saskaņā ar šo ieteikumu.
- 5.2. Pēc tam dalībvalstīm katra gada beigās būtu jāpaziņo Komisijai visi jaunie pieņemtie pasākumi.
- 5.3. Dalībvalstu sniegtā informācija tiks izmantota Komisijas gada ziņojumos, kas tiks iesniegti Eiropas Parlamentam un Padomei, par to, kā tiek īstenotas romu integrācijas valsts stratēģijas, un Eiropas pusgadā saskaņā ar stratēģiju “Eiropa 2020”, izstrādājot konkrētai valstij adresētus ieteikumus.
- 5.4. Pamatojoties uz minēto, Komisija cieši uzraudzīs situāciju un trīs gadus pēc tā pieņemšanas novērtēs vajadzību pārskatīt un atjaunināt šo ieteikumu.

Briselē,

*Padomes vārdā —
Priekšsēdētājs*